

1 Timoti

Nəkwəkwə yame Pol rimirai məkupən kimi Timoti

Nəgkiarien kupən ye nəkwəkwə e Fas Timoti

?Pa rimirai nəkwəkwə e? Aposol Pol rimirai nəkwəkwə e.

?Rimirai ramvən kimi pa? Rimirai ramvən kimi Timoti. Timoti in tamaruə kirik yame rimnarha apa taon a Listra. Nisini in kwənərəus kirik kape Isrel, kini rimni in yemə Gris kirik. Timoti, in fren kirik kape Pol, kini nipig mifam kiravən apa ikin minə mirəni-ərhav nəvsaoyen huvə kape Yesu Kristo. Pol rorkeikei pik Timoti, ror məkneikin in rokrən kin mə tini atuaturuk.

?Narəyen rimnhawor pən iran mine ye nipig rimirai? Pol rimnərig mə nəmhajoun eikuə tiksın ye niməhuak apa Efesas, məkneikin rher-pən kin Timoti mə tukrivən mhajoun atuaturuk mə narmamə minə a kaseikuə. Timoti rimauə rəmhen kin pasta kape niməhuak apa Efesas, nar apnapig mə in tamaruə əmə. Nhajoun-eikuəyen minə a kashajoun mə narmamə tuksəpəh nəviginien tiksın, mə tukasən əmə nəviginien yame ratuaturuk mə tuksən, kini mhapəh nisorien mared.

?Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? Pol rimirai nəkwəkwə e mini-ərhav nətərigien tiksın kafan kimi Timoti mivəhsi-haktə kafan nərigien, kini mimə tukrasitu ye niməhuak apa Efesas. Pol raməgkiar ye norien huvə minə kape nəhuakien,

mine narha-huvəyen nəməhuak minə. Kini minihav norien huvə yamə mine nəmehuə minə kape niməhuak mine nəməhuak minə tuksəri-pən. Kini nəgkiarien infamien yame Pol rimini kimi Timoti ramni mimə Timoti tukraməkeikei muə yemə huvə kirik kape norien wok kape Yesu Kristo. Kini kafan norien tukraməkeikei matuatuk huvə.

Pol rimə nəkwəkwə e ramvən kimi Timoti

¹Timoti, yo Pol. Kughen yame rimivəh miragh ətawə, mine Yesu Kristo yame kitawə kasərəhupən nərigien kapətawə iran, iriu kimiravəhsi-pə nehuəyen kimi yo mə yo aposol kirik kape Yesu Kristo.

²Yakamrai nəkwəkwə e kimik, Timoti.

Timoti, ik pikwarien əgkəp kafak meinai nhatətəyen kapərau rəm nəmhen. Pəh Kughen, Rimtawə, mine Yesu Kristo Yermaru kapətawə, iriu tukravəhsi-pre nihuvəyen, mine norkeikeiyen mine nəmərinuyen kimik.

Pol rimə Timoti tukramətapig kin narmamə yamə mine kamhaukrekin nəgkiarien kape Kughen

³Timoti, kwasig ikin yimitərhav Efesas, mivən apa Masedonia, mamarkut tuk ik mə takarə rəpomh kəskəh eikin e. Kini yakamuh rikim mə takamarə pi pom pəh takamni-əhu narmamə mə tukhapəh nishajoun-min-ien nəgkiarien eikuə minə. ⁴Nipig m-fam, iriə kisarkut pik tuk nhaniyen kwanage minə, mine nivusien ris kin nəgkiarien kupən kape kaha minə. Məriɡ takətapig kin əriə, meinai nəgkiarien minə a kamhavi-pə əmə

timət; mhapəh nisasituyen ye narmamə mə tuk-sor wok kape Kughen, in e mə narmamə tuk-shatətə iran. ⁵ Yakmə takətapig kin nəmhajoun eikuə minə mə narmamə tukharkun huvə nəkirien norien minə, misarkut tuk norien yame rhuvə, mishatətə ye Kughen. Kwənkwai norien minə e, in e norkeikeiyen. ⁶ Mərig iriə tiksın kimisəpəh norien atuaturuk e, kini mhavən əmə tuk nəgkiarien ətəwao. ⁷ Mhamə tukhauə nəmhajoun minə kape loa kape Kughen, mərig kiseinein nıprai loa e yame kamhani-ərhav. Kiseinein pawk nıprai loa, mhavəhsi-haktə atuk əriə, mishajoun.

⁸ ?Mərig, loa kape Kughen rhuvə uə? Kitawə kharkun mə tukmə khajoun Loa rəri-pən nərigien kape Kughen, rhuvə əmə. ⁹ Kini kharkun mə Kughen rıpəh nəərəhu-pən-ien Loa tuk narmamə atuaturuk minə; mərig tuk narmamə yamə mine kasakapir loa, mine tuk yamə mine kasəsik nəkwai namehuə, mine tuk yamə mine khapəh nishatətəyen ye Kughen masor nahasien, mine tuk yamə mine khapəh nisorien nəkwai Kughen, mine tuk yamə mine khapəh nisəhuakien, mine tuk yamə mine kashopni nisinriə mine rimriə minə, mine tuk yamə mine kashopni narmamə apnapig minə, ¹⁰ mine tuk narman mine nıpiraovin yamə mine kwəsarkurək ta, mərig kamhavən apnapig tuk əriə minə; mine tuk narman kamhakir əriə minə, mine tuk nıpiraovin kamhakir əriə minə, mine tuk yamə mine kasəkrəh kin yermamə mharəhsi-pən ramor slef kape yarmə, mine tuk yamə mine kaseikuə, mine tuk yamə mine

kaseikuə ye n̄ip̄ig kasəgkiar ye kot, m̄ine tuk yamə m̄ine kasor norien p̄is̄in p̄is̄in yame ramakap̄ir n̄əgkiarien atuaturuk. ¹¹ N̄əgkiarien atuaturuk m̄inə e, kamhasi-p̄ən ye N̄əgkiarien Huvə kape Kughen, yame In Rhuvə m̄ikwai p̄ən. Kini in m̄ərəhu-p̄ən N̄əgkiarien Huvə a ye kwerm̄ik m̄ə jakni-ərhav.

Pol rikin ragien tuk n̄ihuvəyen kape Kughen

¹² Yo yakamni vi vi Yesu Kristo, Yermaru kap̄ətawə, yame rimivəhsi-pə n̄əsan̄inien kimi yo. Yakamni vi vi In meinai In rimnəm m̄ə yo yakam-rapt̄ərək̄in huvə wok kafan, ror p̄ən r̄ərəhu-p̄ən yo aikin. ¹³ In apa kup̄ən, yo yermamə kape nuhyen, yimnor ahas p̄ən tuk n̄əməhuak m̄inə. Yimnamni has pawk In, m̄ərig n̄ərigien kape Kughen r̄əpomh tuk yo, meinai n̄ip̄ig yimnamor narimnar m̄inə a, yimip̄əh hanə n̄iniyen n̄əfrakisien ye Yesu, meinein m̄ə narimnar a yimnor kisahah. ¹⁴ M̄ərig n̄ihuvəyen kape Yesu Yermaru rehuə rehuə pik tuk yo. Kini ramətəm̄rin rikik kin nhatətəyen m̄ine norkeikeiyen yame ramsi-p̄ən ye Yesu Kristo.

¹⁵ Tukasəkeikei mishatətə n̄ip̄ig m-fam ye n̄əgkiarien əfrakis e yame ramni m̄ə, “Yesu Kristo rimauə ye tokrei tanə tuk n̄ivəh-m̄iraghien narmamə has m̄inə.” Kini yo yemə has əgkəp rapita narmamə m̄inə tiksin. ¹⁶ Yo yemə has rapita narmamə m̄inə tiksin, ror p̄ən Kughen r̄irpen yo m̄ivəhsi-pə norkeikeiyen kimi yo, ramhajoun m̄ə Kughen, kafan n̄ərigien r̄əpomh əfrakis. Pəh narmamə tiksin kisəm kini khakwasig kin ye swatuk kirikianə əmə, m̄ə tukshatətə ye Yesu kini

1:12: Wok 9:15; 1 Kor 15:9-10; Gal 1:15-16 1:13: Wok 8:3; 9:1-5

1:15: Luk 19:10

mhavəh nımraghien rerin. ¹⁷ !Səgnəgin Kughen!
!Mhasiai In! Kughen In Yermaru. In ramarə
kape rerin. Narmaruyen kafan, infamien rirkək.
Kitawə khapəh nisəmien In, mərig In pisin əmə In
Kughen. Kughen kirik min rirkək. Pəh khavəhsi-
haktə In ye newk mine newk kape rerin. Amen.

¹⁸ Timoti, narik. Yakvəhsi-pre nəgkiarien e
kimik rəmhen kin nəgkiarien yame profet minə
kape niməhuak kımnhani-ta iram. Takaməri-
pən nəgkiarien e, mə nakirkun naiyuyen əmə tuk
nhatətəyen ye Kughen. ¹⁹ Raptərəkin nhatətəyen
kafam, kini mor norien yame nakirkun mə in
ratuatuk ye nımri Kughen. Mərig narmamə tiksın
kwəsəpəh narımnar mine, kini masoriah fam
kapəriə nhatətəyen, rəmhen kin yermamə kirik
yamə ramrəh rao, mırəhpikin nımas rəməteih-
əməteih mahas. ²⁰ Iriə mir kiraru e Haemeneus
mine Aleksanda. Mərig yo yakwərəhu-pən ta əriu
ye kwermi Setan mə tukhajoun əriu mə tukripəh
nirani-hahyen Kughen.

2

Norien kape nəhuakien

¹ Ror məkneikin mə nar kupən yame yaka-
markut kimi əmiə mimə takasəkeikei misəhuak
kimi Kughen tuk narmamə, kini misaiyoh In pəh
rasitu irəriə, mivəhsi-pən narımnar yamə mine
kasəkwakwə kin. Masəkeikei mhani vi vi In tuk
əriə m-fam: ² Tuk king minə mine nəmehuə minə,
mə kitawə m-fam tuksarə ye nəmərinuyen kini
misarə mar, pəh kitawə tuksor nəkwai Kughen kini
kapətawə nəriwəkien tukratuatuk. ³ Norien kape

nəhuakien minə a, in rhuvə pik, matuatuk ye nimir Kughen e yame rimivəh-miragh ətawə. ⁴ Kughen a In rorkeikei mə tukrivəh miragh narmamə m-fam, morkeikei mə narmamə tukhani nəfrakisien ye Nəgkarien əfrakis kafan:

⁵ Meinai Kughen kirikianə əmə.

Mine yermamə kirikianə əmə ramərer, In swatuk tuk nivəhyen narmamə mhavən kasor kirikianə iriə Kughen; yermamə e Yesu Kristo.

⁶ Yesu e In e, ye nipig atuatuk, rimnoriah kafan nimirghien marpin nimirghien kin kape narmamə m-fam.

Kini in e ramhajoun mə Kughen rorkeikei mə tukrivəh miragh narmamə m-fam.

⁷ Ror pən Kughen rimirpen yo mə yo aposol kirik, mə jakamni-ərhav Nəgkarien Huvə kape Kughen mamhajoun nhatətəyen əfrakis kin nəmə tanə pisin pisin minə. !Yakamni əfra, mipəh neikuəyen!

⁸ Yakorkeikei mə narman minə fam ikin minə, tuksəhuak kimi Kughen. Kini nipig kamhavəhsi-haktə kwermiriə, yakorkeikei mə kapəriə norien tukratuatuk əmə. Niehmaa tukrirəkək mine nətgohyen.

⁹ Kini yakorkeikei min mə nipiraovin tuksarkaoh kin neipən yame ratuatuk əmə, mhapəh nhaviyen nimir narman, mhapəh nhavəhsi-pənien neipən yame ror nausitien. Kini mhapəh nisor-ausitien nikwəneriə. Mhapəh nhavəhsi-pənien narimnar minə tuk niviyen

2:6: Rom 3:29-30; Gal 1:4

2:7: Wok 9:15; Gal 2:7-8; 2 Tim 1:11

nərigien kape narman. Yakamni narimnar minə rəmhen kin neipən yamə mine nimirin rhaktə, uə nar kirik kamor kin nar kirik nimirin rhaktə, rəmhen kin gol uə perel. ¹⁰ Mərig mə tuksarkaoh kin norien huvə minə. Norien a ratuatuk tuk nipiraovin yamə mine kamhani mə iriə nipianəhuak minə.

¹¹ Kini nipig khajoun, nipiraovin tukhapim, misətərig kin, rikiriə m-fam reiwaiyu. ¹² Yakamni-əhu nipiraovin tuk nhajounien, mə tukhapəh nisehuəyen ye narman. Tukhapim əmə. ¹³ Meinai in apa kupən, Kughen rimnor Adam məkupən, kwasig ikin, ror Iv. ¹⁴ Kini pəh nien mə Adam e Setan rimukrao iran apa kupən; mərig Iv a in a Setan rimukrao iran, ruə mor təvhagə has. ¹⁵ Mərig pəh nipiraovin tuksor atuatur wok kapəriə: In e neiməkien kin kwajikovə, mine niraopətəkin-tim-tim-ien nhatətəyen, mine norkeikeiyen, mine norien nar yame ratuatuk. Iriə yamə mine kasor məknakin, Kughen tukrivəh miragh əriə.

3

Norien atuatur kape namehuə minə kape niməhuak

¹ Nəgkiarieren kirik ramni mə, “Tukmə yermamə kirik rimə tukrivəh elda, rimnorkeikei nar huvə en.” Kini nəgkiarieren e raməfrakis. ² Mərig elda, to kipəh nəm-pənien nar has kirik iran. In, kafan piraovin kirikianə əmə. In yermamə kirik yame ramarha huvə tuk nimiraghien kafan nipig m-fam.

2:9: 1 Pita 3:3-5 **2:10:** 1 Tim 5:10 **2:12:** 1 Kor 14:34 **2:13:** Jen 2:7,21-22; 1 Kor 11:8-9 **2:14:** 2 Kor 11:3; Gal 3:1-6

Mamor narimnar ye nirkunien. Kamsiai in. Ramarha huvə tuk narmamə yamə mine kamhauə iman ikin. Mamhajoun huvə. ³ In, pəh nien mə yermamə kape narisien kin ninimien mine nəmhokien, mərig in yermamə kape nərəhuyen əmə nəmərinyen. Mipəh norkeikei-pik-ien mane. ⁴ In ramarha huvə tuk kafan minə, mirkun norien mə kafan kwajikovə minə tuksor nəkwan mhasiai in. ⁵ ?Mərig, tukmə reinein narha-huvəyen tuk kafan minə, mərig in tukrirkun narha-huvəyen tuk niməhuak kape Kughen uə? Nīkam. ⁶ Kini yermamə yame rimauə pə-pə əmə Kristin, to ripəh niwəhyen elda; tamə, ramausit pik, Kughen tukror narpinien kimin rəmhen kin yame rimnor ta ye Setan. ⁷ Kini elda, in yermamə kirik yame narmamə yamə mine kasarə iruə ye nəhuakien, kamhani huvə in. Tukmə ripəh norien məkna, mirəhpikin kwənməkuru kape Setan, kini nhagin tukrahas.

⁸ Ye norien kirikianə əmə, nimraghien kape dikon minə tukraməkeikei matuatuk, pəh narmamə tukhasiai əriə. Nəgkiarien kapəriə tukripəh norien kiraru. Kini tukhapəh nisapisien kin ninimien. Mhapəh nisəptigien kin nautə, mhapəh nisarpəkaoyen tuk niwəhyen mane. ⁹ Iriə narmamə yamə mine kharkun mə norien has kirik rirkək irəriə; kini mharaptərəkin timtim nəgkiarien əfrakis minə kape Kughen yamə mine kitawə kamhani nəfrakisien irəriə. ¹⁰ Tukaməkeikei kəkir huvə nimraghien kape dikon minə kəkupən, kini tukmə kipəh nəm-pən-ien nar has kirik irəriə, kini en, kivəh-si haktə

əriə.

¹¹ Ye norien kirikianə əmə, nımraghien kape piraovın kape dikon minə* tukraməkeikei matu-atuk. Tukhapəh nhandiyen nıkar jir. Iriə nıpiraovın yamə mine kasarha huvə tuk nımraghien kapəriə nıpig m-fam. Masor narımnar ye nirkunien. Iriə nıpiraovın yamə mine narmamə kamhani nəfrakisien irəriə nıpig m-fam.

¹² Dikon, kafan piraovın kirikianə əmə. In tukraməkeikei mamarha huvə tuk kafan kwa-jikovə minə mine kafan minə.

¹³ Narmamə yamə mine kasor huvə wok e, nhagriə tukrihuvə tukun; kini mishatətə ye Yesu Kristo misətəgah.

¹⁴ Timoti, yakamrai nəgkiarieren minə e kim ik, mımə pəh nien mə tuktu, yakurə məm ik.

¹⁵ Mərig tukmə yakpəh nurə-aihuuaa-yen, kini nəkwəkwə e in tukrini narımnar m-fam yame kıtawə, narmamə kape Kughen minə, tuksəri-pən. Kughen ramarə kape rerin, mivəhsi-pə nəgkiarieren əfrakis kimi ətawə e kafan narmamə minə. Niməhuak rəmhen kin səpag ye nimə yame ramraptərəkin nəgkiarieren kafan. ¹⁶ Nəfrakisien, nuknei nhatətəyən kapətawə, in nar ehuə kirik. Taktəkun ai, Kughen rımnor əpu nhatətəyən kapətawə kimi ətawə, mımə:

Kughen rımauə yermamə; kimnəm In,

Nanmın Rhakə rımnhajoun huvə mə In ratu-atuk.

Agelo minə kimisəm In.

* **3:11:** Tukmə ror Pol raməgkiar ye “dikones,” piraovın yame ramehuə ye niməhuak. **3:11:** Taet 2:3

Narmamə ye tanımtanə kımnhani-ərhav In
kimi narmamə ikin pisin pisin minə.

Narmamə ye tanımtanə kışatətə iran.

Nıkhakien rarkurao iran, Kughen rımıwəh In
mhaktə ye neai.

4

Nəmhajoun eikuə minə

¹ Nanmın Rhakə ramni-ərhav huvə mə ye Nıpig
Kwasig, narmamə tiksın tuksəpəh nəfrakisien
kape Kughen, mamhakwasig əmə kin nanmın
has yamə mine kaseikuə irə jir, mine nəgkiarien
kape yarmhə minə. ² Nəgkiarien minə e khasi-
pən ye nəmarpəkao yamə mine kaseikuə iriə
jir. Nərigien kapəriə riko iko əgkəp; kini kaseinein
nəkirien mə nəgkiarien əfrakis hiə, kini nəgkiarien
eikuə hiə. ³ Kamhani-əhu narmamə mə tukhapəh
nisarkurəkien, kini mhani-əhu əriə mə tukhapəh
nisəniyen nəviginien minə tiksın. Mərig Kughen
rımnor nəviginien minə m-fam mə tukamən. Kini
kitawə e kasəhuak kharkun nəfrakisien, kharkun
nisəniyen. Kasəhuak, kini mhani-vi vi Kughen
tukun, kini misən. ⁴ Meinai narımnar yame
Kughen rımnor, rhuvə əmə. Tukmə khani-vi vi
Kughen tukun, to khapəh nhani-əhu-yen. ⁵ Meinai
Nəgkiarien kape Kughen ramni mə iriə khahuvə,
kini kitawə kasəhuak tukun. Kini taktəkun ai,
nəviginien minə e khahuvə.

Norien kape yor atuatuk kape Yesu

3:16: Mak 16:19; Kol 1:23; 1 Jon 2:18 **4:3:** Jen 9:3; Rom 14:6; 1
Kor 10:30-31

⁶ Narimnar yamə mine yakamhajoun ik kin, takamhajoun narmamə kin, ai, ik takuə ik yor atuaturuk kape Yesu Kristo. Kini ramhajoun mə ik yermamə kirik yame nakən nəgkiarien əfrakis minə kape nhatətəyən mine nəgkiarien atuaturuk mamragh iran, kini nimiraghien kafam rəri-pən fam nəgkiarien minə a. ⁷ Takpəh nətərigien kin kwanage eikuə minə. Nərigien kape Kughen rirkək irəriə. Mipəh nətərigien kin nəvsaoyen apnapig yamə mine niran rirkək. Mərig, takwhai atuk kafam nimiraghien mə takamor nəkwai Kughen. ⁸ Meinai niwhaiyen ik tuk nəukirien, rhuvə əmə tuk niran. Mərig norien nəkwai Kughen, rhuvə mə tukrasitu ye narimnar fam ye nimiraghien kape tokrei tanə, mine kape nimiraghien rerin.

⁹ Tukasəkeikei mishatətə nipiɡ m-fam ye nəgkiarien əfrakis e yame ramni mə, ¹⁰ “Kwəsərəhu-pən nərigien kapətawə ye Kughen Miragh, yame ravəh miragh narmamə m-fam.” Mərig In ravəh miragh əfrakis narmamə yamə mine kishatətə iran. Ror məknekin mə kitawə kasarkut pik tuk niwhai-atuk-ien kapətawə nimiraghien.

¹¹ Narimnar yame yakamrai kimik, takaməkeikei mhajoun narmamə kin, mimə tukasəkeikei misəri-pən. ¹² Ik tamaruə əmə kirik, mərig rahas mə narmamə tuksəm əhu ik tukun. Mərig takəgkiar huvə kimi narmamə, mamor əmə norien atuaturuk, mamorkeikei narmamə, mamhatətə ye Kughen, pəh nəməhuak minə tuksəm nimiraghien kafam mə rhuvə, khakwasig

kin ik. ¹³ Rikim tukriskai mə takaməkeikei maməvheikin Nəkwəkwə kape Kughen ye nimirə nəməhuak minə, maməvhag kimi əriə, mamni-ərhav Nəgkiarien kape Kughen, mamvən meriaji jakurə məm ik. ¹⁴ Timoti, nipiğ elda minə kimnharəhu-pən kwermiriə ye kapəm kapə, kini mhani-ərhav nəgkiarien kirik kape Kughen ye nikarin kafam, Kughen rimivəhsi-pre nirkunien kimik mə takor wok kafan. Takpəh nəpəhyen mə tukraməmır apnapig.

¹⁵ Takor wok a yerkim m-fam, mə narmamə tukharkun nisəmien mə kafam nimiraghien mine kafam wok ramaiyu huvə. ¹⁶ Takamarha huvə tuk nimiraghien kafam, mine nəgkiarien yame ik nakamhəjoun narmamə kin. Mamarkut skai mə takor narimnar minə e, meinai tukmə nakor, kini takvəh miragh əmiə narmamə yamə mine kasətərig kin ik.

5

Nisiayen nəməhuak minə

¹ Takpəh nəgkiar-skaiyen kimi nəhuaru minə; mərig takəgkiar huvə əmə kimi əriə rəmhen kin yame nakaməgkiar kimi rimim atuatuk. Maməgkiar kimi nitamaruə minə rəmhen kin yame nakaməgkiar kimi piam minə atuatuk. ² Maməgkiar kimi nipiəhuaru minə rəmhen kin yame nakaməgkiar kimi nisimim atuatuk. Kafam nəgkiarien mine norien minə kimi nipiəovin minə tiksın tukraməkeikei matuatuk əgkəp, rəmhen kin yame nakamor-pən kimi nowinim.

Nasituyen ye nipiraovın yamə mine kamhə tan kın əriə

³ Nipiraovın yamə mine kamhə tan kın əriə, tukmə kapəriə nasituyen rirkək, tukamarha huvə tuk əriə. ⁴ Mərig piraovın yame kamhə tan kın, tukmə kafan aikin tini uə mikipni, iriə tukasəkeikei mharkun mə wok e kape nəməhuak minə, in e tuksəkupən misarha huvə tuk kapəriə minə. Kughen, rikin ragien mə tuksor tai nasituyen minə kimi nisiriə minə mine rimriə minə mine ripriə minə. ⁵ Mərig nipiraovın yamə mine kamhə tan kın əriə, tukmə kapəriə minə kharkək, iriə kasətigə əmə ye Kughen. Yeran mine yenpig, masəhuak kimi Kughen mə In tukrasitu irəriə. ⁶ Mərig piraovın yame kamhə tan kın, tukmə ramragh əmə tuk nərig-huvəyen ye nipran, Kughen rivəhsi-pən ta narpinien kimin. ⁷ Takni-ərhav nəgkiarien minə e kimi narmamə, mə tukpəh nəm-pən-ien nar has kirik irəriə. ⁸ Nəməhuak minə tukasəkeikei misarha huvə tuk kapəriə minə, kini misəkupən misarha huvə tuk kapəriə atuatur minə. Mərig tukmə kisəpəh, ramhajoun mə kwənhaukrekin-pən nimetairiə kimi nhatətəyen kapətawə. Iriə misahas rapita nəmə khapəh nisəhuakien.

⁹ Tukmə nakrai-pən nhag piraovın yame kamhə tan kın ye nəkwəkwə kape nasituyen, mə niməhuak tukrasitu iran, kafan newk tukraməkeikei mapita 60. Kini kafan yerman kirikianə əmə apa kupən. ¹⁰ In piahwaru kirik yame kamsiai in tuk kafan norien huvə, mine nasituyen yamə mine in ramor, rəmhen kın yame in ramarha huvə tuk kafan kwajikovə minə; kini nipig yepsipis minə khauə iman ikin, in ramor

huvə əriə; kini mivəhsi-əhu atuk in masitu ye nəməhuak minə* ; kini masitu ye yavən has minə; kini kafan nərigien riskai mə tukror wok yamə mine khahuvə.

¹¹ Mərig takpəh nīrai-pən-ien nhag nīpiraovīn kamhə tan kin yamə mine khapəh nisəpihuaru-yen ye nəkwəkwə a. Tamə, kapəriə nərigien ramskai tuk narman rapita nərigien kapəriə tuk Yesu Kristo. Kini mhamə tuksarkurək min.

¹² Masəkapir promes en yame kīnmhani-ta, kini Kughen tukrivəhsi-pən narpīnien kimi əriə.†

¹³ Kini takpəh nīrai-pən-ien nhagriə meinai, nīpig kīrik, kisarpah, mhavən, misarkurao yerkwanu minə, mamhani əmə nəgkiarīen has. Mamhani nīkar jir, mamhani narimnar yame kapəriə nar kīrik rīrkək iran.

¹⁴ Mərig yakmə rhuvə mə nīpiraovīn kamhə tan kin yamə mine khapəh nisəpihuaru-yen tuk-sarkurək min. Mhapik kwajikovə minə. Misarha huvə tuk kapəriə minə. Kasor məknekin, mhapəh nhavəhsi-pənien kwənmhan kimi tikmīr minə tuk nhani-hasien ətawə. ¹⁵ Mərig nīpiraovīn tiksīn yamə mine kinamhə tan kin əriə kwəsəpəh-ta Yesu Kristo mhakwasig əmə kin Setan.

¹⁶ Nīpianəhuak minə tukasəkeikei misarha huvə kaha kapəriə yamə mine kamhə tan kin əriə, mhapəh nisərəhu-pənien əriə mə niməhuak

* **5:10:** Nəgkiarīen Gris ramni mə, “Kini raməkwi-ta nəmkimik ye nihu nəməhuak minə.” Ye norien e ramhajoun mə in piraovīn kīrik yame rawəhsi-əhu atuk in; kini rīkin ragien tuk nasituyen ye narmamə. † **5:12:** Nīpig kīrai-pən nhag piraovīn kamhə tan kin ye nəkwəkwə e, in ramor promes kīrik kimi Kughen mə tukripəh min narkurəkien. **5:13:** 2 Tes 3:11 **5:14:** 1 Kor 7:9

tukrarha tuk əriə. Məriğ tukmə piraovın yame kamhə tan kin, tukmə kafan nasituyen rirkək, niməhuak tukrarha huvə tukun.

Nisiaiyen elda minə

¹⁷ Nərokien mine nisaiyen yame kiwəhsi-pən kimi elda yamə mine kasarha huvə tuk wok kape niməhuak, tukreihuə. Kini tukreihuə pik tuk yamə mine kashajoun mamhani-ərhav Nəgkiarien kape Kughen. ¹⁸ Nərok kapəriə tukreihuə rəri-pən Nəkwəkwə kape Kughen yame ramni mə, “Nipig hos kirik ramor wok kirik kafam, kini tukmə rorkeikei mə tukrəvigin, takpəh nini-əhuyen.”‡ (*Dut 25:4*) Kini ramni min mə, “Nipig yermamə kirik ramor wok, tukaməkeikei kərok in iran.”§

¹⁹ Tukmə yermamə kirikianə əmə ramni mə elda kirik rimmor nar kirik rapəh nəmhenien, takpəh nətərigien kin. Məriğ tukmə yermamə kiraru uə kisisər kirhini, takətərig kin.* ²⁰ Kini tukmə elda kirik ramor nar has kirik mamripin, kini takəgkiar skai kimin ye nimir nəməhuak minə, mə narmamə tuksəm, khagin kin norien nar has minə. ²¹ Timoti, ye nimir Kughen, mine Yesu, mine agelo yamə mine Kughen rimirpen-ta əriə, yakamor kwirig kimik mə takaməkeikei məri-pən nəgkiarien minə e. Takpəh norien ror pisin pən kimi yermamə kirik, marə, mor pisin-pən min kimi yermamə

‡ 5:18: Dut 25:4 ramni mə tukmə nar miragh kirik kamni kimə ox ramor wok kirik kafam, takpəh niniəhuyen in mə tukripəh nəviginien. § 5:18: Nəgkiarien e raməmür ye Luk 10:7. * 5:19: Əmru Dutronome 19:15, Matiu 18:16 mine 2 Kor 13:1. 5:19: 2 Kor 13:1 5:20: Efes 5:11

kirik. Mərig takamor rəmhen-əmhen əmə kimi narmamə m-fam.

²² Takpəh nhai-miren-ien tuk nərəhu-pəniən kwermim ye kapən kapə narmamə tuk nivəhsi-haktəyen əriə kamhavəh elda.

Mərig takaməmır isok tuk narmamə yamə mine kasor təvhagə hah, tamə, nakmır min. Mərig or əmə nımraghien kafam ratuatuk ye nıpig m-fam.

²³ Mərig in ai nıpig tiksın tıpım raməmhə, rapəh nəmhenien mə takamnım əmə nu. Mərig rhuvə mə takamnım kəskəh waen pəh raməsik-əhu nəmhəyen.

²⁴ Narmamə tiksın, kitawə kharkun mə iriə kasor təvhagə hah, kini mharkun mə Kughen tukror narpiniən kimi əriə. Mərig tiksın, kapəriə təvhagə hah ramerkwaig ai taktəkun, mərig tuk nıpig kirik, tukpisəm kharkun. ²⁵ Rəmhen kin norien huvə minə. Tiksın, kitawə kasəm mharkun. Mərig tiksın aikin yame kaserkwaig ai taktəkun, mərig tuk nıpig kirik, tukpisəm əriə.

6

Nəgkiarinen ramvən kimi slef minə

¹ Nəməhuak yamə mine iriə slef minə tukasəkeikei mhasiai namehuə kapəriə, tamə narmamə khani hah nhajounien kapətawə mine nhag Kughen. ² Nəfra. Slef minə, mine masta kapəriə yamə mine kasəhuak, kwənhauə piauriə minə. Mərig slef minə tukasəkeikei mhasiai masta kapəriə minə. Mərig tukasəkeikei misor wok yerkirie m-fam, meinai nəmə minə a iriə kasor wok

atuə kɪn kapəriə, iriə nəməhuak minə; kasorkeikei əriə minə.

Nəgkiarieren eikuə minə, mine narimnar huvə minə

Takamhajoun narimnar minə e mor kwirig kɪn kɪmi narmamə. ³ Məriḡ narmamə tɪksɪn kɪshajoun nəgkiarieren pɪsɪn kɪrik, mamhani neikuəyen ye nəgkiarieren atuatur kape Yesu Kristo Yermaru kapətawə mine norien yame Kughen rorkeikei. ⁴ Narmamə yamə mine kasəḡkiar məkna kasausit, misətəwao pɪk. Maseno-eno tuk nhavəniən misəḡkiar pɪk tuk nəgkiarieren yamə mine kasəvi niemhaa, mine nəgkiarieren yamə mine narmamə kasotgoh kɪmi əriə minə tukun. Kasor narmamə kasor jalus, miseikus kwhen kapəriə, mamhani hah nhagriə minə, misəriḡ has əriə minə. ⁵ Kini nɪpɪḡ m-fam, iriə kasor timət. In e norien kape narmamə yamə mine kapəriə nəriḡiən rahas, iriə kwəserwei ye nəgkiarieren əfrakis. Iriə kamhani mə norien nəkwai Kughen in swatur kɪrik tuk niwəhyen mane mine nautə.

⁶ Nəfra. Norien nəkwai Kughen in rhuvə pɪk. Tuksagiən əmə, nar apnariḡ kapətawə nautə rikəskəh uə rehuə, ⁷ meinai nɪpɪḡ kitawə kimisarhapə ye tokrei tanə e, kini kimnharəh nhawəhyen nar kɪrik mhauə. Kini nɪpɪḡ tukhamhə iran, tukharəh nhavəh-min-ien nar kɪrik mhareriḡ. ⁸ Məriḡ tukmə nəvɪḡiniən netawə mine neipən kapətawə rəmhen, kitawə kisagiən. ⁹ Narmamə yamə mine kasorkeikei pɪk mə kapəriə nautə tukreihuə, rimar əmə tuk əriə mə tukhamir.

6:2: Flm 16 6:3: Gal 1:6-9 6:5: 2 Tim 3:8; 4:4; Taet 1:14
6:6: Fil 4:11-12; 1 Tim 4:8; Hib 13:5 6:7: Job 1:21

Rəmhen kin kwənməkuru yame rhotəəkīn əriə ye nəkwai nimir kape nahasien. Ye nətəwaoyen kapəriə, kisorkeikei narimnar yame rahas tuk əriə. Kisorkeikei nar has ehua minə, nahasien rakətənim kin əriə tüksəmnim. ¹⁰ Meinai norkeikei-pik-ien mane, in nuknei nar has minə. Kini narmamə tiksīn, kisorkeikei pik nautə, mamhavən isok tuk nhatətəyen kapətawə, kini masor narimnar minə tiksīn yame ramoriah rikiriə, kini misərig rahas kin.

Arer timtim

¹¹ Mərig, Timoti, ik yermamə kape Kughen, takap tuk nar has minə a. Mamarkut tuk natuatukien, mine norien nəkwai Kughen. Nhatətəyen kafam tukriskai. Takamorkeikei narmamə, mamərer tim tim nipig m-fam. Muə ik yermamə kape nəmərinuyen kirik. ¹² Narmamə kamharpəhu əriə minə tuk nar has minə. Mərig ik, takamaiyu əmə tuk nhatətəyen ye Kughen, mivəh nimiraghien rerin iran. Kughen rimnokrən kin ik mə takvəh nimiraghien rerin nipig nimini-ərhav nhatətəyen kafam ye nimir narmamə. ¹³ Ye nimir Kughen, yame ravəhsi-pə nimiraghien kimi narimnar m-fam, mine ye nimir Yesu Kristo yame rimini-ərhav nəgkiarien əfrakis ye nimir Ponjes Paelat, yakamni skai kimik məkneikin mə: ¹⁴ Takamor nəkwai nəgkiarien minə e, mipəh nipəhyen kirik, mivən meriaji nipig Yesu Kristo Yermaru kapətawə tukruə iran. Pəh kipəh nəmpənien nar has kirik iram.

15 Yesu tukr̄irerig-pə min ye n̄ipig yame Kughen rim̄irpen.

Kughen p̄is̄in əmə In ramarmaru ye narmamə m-fam. Kamni vi vi In. In p̄is̄in əmə in king kape king minə fam. In Yermaru kape yermaru minə fam.

16 In ramarə kape rer̄in. Mamarə ik̄in rhakak ik̄in; keinein n̄ivən-pakə-yen tukun.

Kip̄əh n̄əmien In. Keinein n̄əmien In.

Pəh khawəh-sihaktə nhagin. Pəh In tukrarmaru ye n̄ipig m-fam. Amen.

Nəgkiar̄ien ramvən kimi nəməhuak yamə mine kap̄ariə nautə rehuə

17 Timoti, əgkiar skai kimi nəməhuak yamə mine kap̄ariə nautə rehuə ye tokrei p̄tanə, m̄imə tukhapəh nisausit-p̄ik-ien tukun. Mhapəh nisərəhu-pən-ien n̄ərigien kap̄ariə ye nautə, meinai n̄ipig k̄irik nautə ramr̄irkək. M̄ərig pəh k̄isərəhu-pən əmə n̄ərigien kap̄ariə ye Kughen, meinai In ravəhsi-pə nar̄imnar kimi ətawə, mə rik̄itawə tukragien. 18 Nautə kap̄ariə rehuə, m̄ərig takəgkiar skai kimi əriə mə nasituyen kap̄ariə, mine norien huvə minə kap̄ariə tukreihuə min. Kini mə tuksəwhai; mhapəh nisəpt̄igien kin. 19 Ye norien a, rəmhen kin yame ir̄iə kasəwhai kəji nar̄imnar huvə minə rehuə. Rəmhen kin kasor ap̄nəpənə huvə tuk n̄imraghien yame tukr̄ipiuə. K̄ip̄ihavəh n̄imraghien yame in n̄imraghien əfrakis.

Nəgkiar̄ien infamien

²⁰ Timoti, takamarha huvə tuk narimnar yame Kughen rimnərəhu-pre ye kwermim. Ap kini marer isok tuk nəgkiarien yamə mine nıpran rirkək, mine yamə mine khapəh nhasiayen Kughen, mine yamə mine kamhani neikuəyen ye Nəgkiarien kape Kughen. Nəgkiarien minə a khamə kamhawəh-sipə nirkunien. Mərig, nıkam. Kaseikuə. ²¹ Mərig narmamə tiksın kamhakwasig kın nəgkiarien eikuə minə a, kini mamhavən isok tuk nhatətəyen kapətawə.

Pəh nihuvəyen kape Kughen tukramarə tuk əmiə.

**Nəkwəkʷə imərhakə kape kughen: nīrpenien
vi
The New Testament in the Southwest Tanna Language
of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue sud-ouest Tanna
de Vanuatu**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Southwest Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tanna, Southwest

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 22 Nov 2019

ad9e16d0-33ca-5cbe-ad05-46d1635fa22b